ISTORICUL PAROHIEI

V A R

Satul Var aparţine de comuna Obreja Raionul Caransebes,regiunea Banat,din Arhiepiscopia Ort.a Timisoarei si Caransebesului.

Parohia Var este agezată intre munţi la nord -est-de Caransebes,la o distanta de 8,5 km. pe drumul de pămint sau la răsărit de Iaz, pe valea rîului Axin in sus, la o distanţă de 6 km.pe drum petruit(şosea Comunală).

Satul a fost răspîndit : pe dealurile numite "Cremenea",pe valea Văruţului si Valea Satului, avind prima biserica de care ne vorbeşte tradiţia în locul unde astăzi se găseşte Crucea zisă a Viilor,despre care biserica nu se stie din ce a fost construită.O doua biserica de care se vorbeşte a fost în cimitir construite din nuiele si acoperită cu şindrilă si demolata prin anul 19oo.-

Biserica actuală cu hramul " Sf.M.M.Dimitrie, a fost zidită in anul 1824.Planul nu se stie cine l-a făcut.Ctitori au fost credincioşii ortodoxi români din Var. Costul zidirii ei, nu se cunoaşte.Zidirea bisericii s-a efectuat sub păstorirea Preotului Gheorghe Guliman.Ea este construita din piatra si cărămidă in stilul baroc-vienez,obişnuit în Banat.

Turnul construit din piatra si cărămidă e acoperit cu tablă de aramă.Bolta semicilindrică " Berceaux" din cărămidă si acoperită cu tablă galvanizat. Sculptura iconostasului ,tronurilor şi mobilierului sînt opera sculptorilor : Fratii Ioan si Aurel Cotîrlă din Craviţa în anul 191o. Pictura murală în ulei efectuata in anul 191o, este opera pictorului Nicol Popovici din Caransebes.Biserica a mai fost pictata anterior anului 191o, dovadă că au iegit, de sub imitaţia de marmură, 4 icoane pe pereţii Sfintului Altar,despre care ne vorbeste si o inscripţie scrisă pe tablă si agezată in spatele iconostasului care are următorul conţinut :

" Intru eterna amintire !

Acest sfint lăcaş s-a ridicat intr-u măriresa lui Dumnezeu,de credinciogii ortodoxi romini din Var la anul 1824 ear in anul 191o s-a zugrăvit din nou prevăzindu-se cu iconostas si tot mobilierul necesar si a, cu cheltuiala Sf.bisericii si a rominilor de lege ortodoxă orientală română, si s-a sfinţit in ziua hramul sf.M.M Dimitrie,adecă in 26 octombrie 191o . Dumnezeu să fie cu noi gi urmagi nostrii"

Iar pe Antemis :

" Cu darurl Presfintului si de viaţă făcătorului Duh sfiintitu-s-a acest antemis de presfintitul Domn Dr.Elie Miron Cristea,drept credinciosul Episcop Romin al Eparhiei Caransebeşului, si s-a pregătat spre intrebuinţare la sfintele liturgii bisericii din Comuna Var,cu hramul Sf.Marelui Mucenic Dimitrie, in anul Domnului 191o,lunaoctombrie,ziua 26 ".

Biserica a fost sfinţită de episcopul Dr Vasile Lazarescu la 31 iulie 1938.

Matricolele botezatilor,cununaţilor si morţilor se păstrează din anul 1794,parte din ele sînt predate Arhivelor Statului.

Arhiva parohiala datează din anul 1844.

In războiul Crimeei, a luat parte si 25 vărăni care ca buni creştini la întoarcere, a adus un steag confecţionat in Galaţi,avind ca inscripţie " Acest prapor s-a întocmit în 25 mai 1855.Pre ţara moldovei in oraşul,

./.

Galaţi , prin osteneala acestor din jos numiti ostaşi spre a lor pomenire si impodobirea Sfintei Bisericii a Sf.Dimitrie,in satul Var aflători, adecă străjeneşte Precopie Ciutean, Cap.Andrei Balin ....intre cei care mărgăluiau , era si Căpitanul Negrei din Var .

Preoţii slujitori după matricole si tradiţii : Mihai Ioanoci 1795, Ioan Grozovici 1796, Mihai Bistrianu 1797-1806, Gheorghe Prisecan 1809, Nicolae Adamovici 1813 , Emănuil Harambaşa 1813-1824 Gheorghe Guliman 1824- 1838, Nicolae Popovici 1838-1858, Ioan Balin 1858-1864, Nicolae Bistrianu 1864- 1909, Simesie Bistrianu 1909-193 Gheorghe Golopenţa 1939-1942,Bojin Nicolae 1942 şi în prezent.

Cărţi vechi de ritual : Cazanii Rîmnic 1748, Octoih romin 1750,Antologhionul Rîmnic 1766, Penticostar Bucuresti 1783,Apostol Bucuresti 1784, Psaltirea Viena 1793,Dumnezeasca Scriptură cea vec 1810 si altele.

Din secolul al XIX-lea avem 5 icoane mari pictate in ulei lemn si 25 de prăznicare tot pe lemn .Nici pictorii si nici donator nu se cunosc.

Clopotul cel mare turnat in Timisoara are următoarea inscrţie : Intru mărirea lui Dumnezeu si intru cinstea Sf.biserici din V -Vaăr Deceza Caransebesului s-a făcut acest clopot, cu cheltuiala credincioşilor ort.romîni din Var la anul 1910 , turnat de Antoniu Novodny in Timisoara Nr.3163, inventţia lui Antoniu Novodny "

Două clopote mai mici rechizitionate in primul război mond si inlocuite cu alte două: clopotul mijlociu făcut in Timisoara 192 cu pretul de 36.000 lei, de Antoniu Novodny si clopotul mai mic turnat in Timisoara 1922 cu pretul de 14.700 lei, tot de Antoni Novodny

Curtea bisericii este împrejmuită : faţada cu stîlpii de beton si grilaj de fier,iar in restul cu zid de piatră.Alături de biserică este casa parohiala zidită din piatra si cărămidă acoperit cu ţiglă in 1912, cu conzribuţia credincioşilor.

In anul 1955,biserica s-a prevăzut cu paratrăsnet.

In anul 1957, a fost inzetrata cu un ceas de turn

In anul 1958, a fost curăţită interior

In 1959 a fost electrificată , iar in 1963 a fost reparată exterior.

Satul Var este foarte vechi,se crede că au existat aşezămi omeneşti si pe timpul Romanilor,care aveau nevoie de Var. Prima oar a fost amintit intr-o decizie a prefectului de Timis care poarta data anului 1411.Prima scoală a fost Biserica, ca apoi să se infiinteze scoală profesională ,cu invăţătorul plătit de biserica si părinţi elevilor care îi dădeau salar in natură si bani.Apoi a fost transformată in scoala germană , mai tîrziu maghiara,iar in 1918 in Scoala de stat Romînească.

In anul 1878,satul Var avea 115 numere de case cu 866 locutori si cu o suprafaţă de 4140 jugăre si 1.220 stîj.p.

In prezent satul Var are 206 familii cu 859 locuitori si cu o suprafata de 5996 jug. si 515 stîj.p. toti creştini ort.romini .

Ocupaţia principală a locuitorilor este agricultura cu ramurile ei,de prezent asociaţi in C.A.P.Var.Locuitori sint robusti buni muncitori,plini de sănătate, buni credincioşi .

Obiecte din metale preţioase ,la biserica din Var -nu avem, iar cele de valoare istroică ducumentara si artistică-istroică, sin prevăzute în listele 2 si 3 din prezentul inventar.

Var la 21 iunie 1967

Pr.Bojin Nicolae